Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXXII., št. 277 a — Ljubljana, sreda 6. decembra 1939 — Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike // Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3 večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej // „Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflja ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Finska pripravljena na obrambo

Danes proslavlja Finska 22. obletnico svojega osvobojenja z junaškim odporom malega naroda proti silni premoči sovražnika, ki je po zadnjih vesteh pričel prav danes z veliko ofenzivo — Doslej se finske čete z uspehom branijo pred sovjetskim prodiranjem

Helsinki, 6. dec. i. (Presse Inf.) **Danes 6. decembra proslavlja Finska 22-letnico svoje neodvisnosti. Vsako leto na ta dan so bile na Finskem velike patriotične manifestacije, ki bodo tudi letos, toda v znatno skrčenem obsegu, a zato bolj spontano. Poleg tega pa bo letošnja proslava neodvisnosti Finske imela še svoj globji pomen glede na to, da se mora Finska prav v teh dneh junaško boriti za svojo neodvisnost in samostojnost.**

Včerajšnja finska vojna poročila naglašajo, da so zaradi hudih snežnih metežev sovjetski napadi izostali. V okolici Pečenge pa tudi v Kareliji sovjeti še neprestano ojačujejo svoje čete in vse kaže, da se pripravljajo na koncentrični napad. V Karelijski ožini pa so bili tudi včeraj hudi boji. Finsko vojno poročilo navaja, da je bilo dozdaj zaplenjenih in uničenih že 64 ruskih tankov. Pri Suojarmi je opažati močan sovjetski pritisk z motoriziranimi enotami. Sovjeti so včeraj tudi bombardirali otok Hogland, otok Oscar pa zasedli. Ob Ladoškem jezeru je bil topniški dvoboj med obrežnimi baterijami in lahko sovjetsko mornarico. Pri enem samem spopadu v Karelijski ožini so Finci uničili 2000 ruskih vojakov dočim so bile finske izgube neznatne.

Helsinki, 6. dec. s. (Reuter) Finsko armadno poveljstvo poroča, da sovjetska vojska v bojih uporablja dum-dum krogle.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 6. decembra. AA. (Reuter) Vrhovno poveljstvo je snoči izdalo tole poročilo: V ponedeljek in torek so sovjetske čete izvršile več napadov. V severnem delu Ladoškega jezera pri Sudijarvi so Rusi napadli z motoriziranimi oddelki. Ker takšni oddelki ne morejo prodirati drugod kakor po cestah, se je napad omejil na nekaj večjih cest v tej pokrajini. Pehota, prodirajoča za motoriziranimi oddelki, je doživela velike izgube. Finska letala so izvršila ogledne polete nad ozemljem, ki je v sovražnih rokah in bombardirala sovražne oddelke. Boj se nadaljuje okoli vasi Salmi na bregu Ladoškega jezera. Ruska vojna mornarica je zavzela pet otokov v vzhodnem delu »Finskega zaliva, zdaj pa napada še en otok. V treh dneh smo uničili 64 sovjetskih tankov.

Letalske borbe ob norveški meji

Oslo, 6. dec. AA. (Havas) Iz Salmiarvija poročajo, da je protiletalski top poškodoval eno izmed treh ruskih letal, ki so metala bombe na Polosuoki. Letalo je najbrže moralo zasilno pristati še pred vrnitvijo v Murmansk. Sovjetska letala so letela tako blizu norveške meje, da so prebivalci fjordov videli, kako so jih finski protiletalski topovi obstreljevali. Na fronti pri Salmijerviju vlada mir. Semkaj je prispelo 900 finskih beguncev; prišli so čez Kirkenez. Večino so jih poslali proti jugu.

Energičen odpor finskih čet

Curih, 6. dec. s. »Neue Zürcher Zeitung« v poročilu svojega dopisnika iz Stockholma potrjuje, da nudijo finske čete sovjetski vojski energičen in uspešen odpor. Sovjetska armada se v dosedanjih bojih ni posebno izkazala. Sovjetske čete uporabljajo samo 15 tonske tanke, proti katerim pa se Finci dobro branijo s topovi in spretno postavljenimi pastmi. Finska artilerija se je doslej izkazala boljša nego sovjetska. V dosedanjih bojih je sovjetska vojska uporabila samo 150 letal. Od teh jih je bilo vsaj 26 uničenih. Finsko protiletalsko topništvo se je zelo dobro obneslo. Finska vojska dobiva neprestano nova ojačenja. Poleg italijanskih letal, ki so te dni dospela, je naročena tudi pošiljka v Zedinjenih državah, ki bo plačana s prostovoljnimi zbirkami v Ameriki.

Helsinki, 6 dec. s. (Reuter) **Finski bombniki so izvršili včeraj nenaden napad na sovjetsko vojaško letališče v Murmansku in uničili 60 sovjetskih letal.**

Sovjeti so pričeli z ofenzivo

Helsinki, 6. dec. s. (Reuter) Sovjetske čete so v Kareliji in ob Ladoškem jezeru začele z veliko ofenzivo.

Kodanj, 6. dec. s. (Reuter) Sovjetske čete so zasedle mesto Kuolajärvi 50 km od meje v Kareliji.

Sovjeti zanikajo

Moskva, 6 dec. AA (Reuter) Snočnje poročilo leningrajskega poveljstva demantira finske trditve da bi bili Finci zajeli 32 tankov in 16 letal. Poročilo pravi, da niso sovjeti od 30. preteklega meseca izgubili v bojih niti enega tanka in da so izgubili samo 2 letali, 2 pa sta izgubili orientacijo in sta pristali na finskem ozemlju. Sovjetsko poročilo trdi, da so Finci izgubili 11 letal. Poročilo, ki ga je izdalo poveljstvo baltiškega brodovja zavrača glasove, da bi križarka »Kirov« doživela pri napadu na Hangö kakšne poškodbe in da bi se bila katera torpedovka potopila.

Pred skupno obsodbo ameriških držav

Washington, 6 dec. s. (Reuter) **V krogih ameriške vlade govore o možnosti skupne izjave vseh ameriških držav, ki bi obsodila sovjetski napad na Finsko. Zastopniki ameriških držav, ki so članice Društva narodov, so imeli glede tega vprašanja včeraj v Ženevi konferenco.**

Amerika bo vrnila Finski že plačani dolg

Washington, 6. dec. AA (Reuter) Roosevelt je zahteval od finančnega ministra, naj se podaljša rok za vračilo finskih dolgov, ki bi zapadel 15. t. m. Na včerajšnjem sestanku z novinarji je Roosevelt izjavil, da bo zahteval od kongresa, naj se obrok vrne Finski, namestu, da se izroči ameriški blagajni. Roosevelt je dalje izjavil, da bi se moglo zgoditi, da se Finski vrne tudi del njenih prejšnjih vračil. Naposled je Roosevelt izjavil, da mu ni včeraj nihče poročal o izvajanju nevtralnostnega zakona nasproti Finski in Sovjetski Rusiji ali o možnem poslabšanju razmerja do Sovjetske Rusije.

Washington, 6. dec. s. (Havas) Iz fonda, ki bo v smislu apela predsednika Roosevelta sestavljen iz plačanih finskih dolgov, bodo podpirani predvsem finski begunci v Zedinjenih državah, poslana pa bo tudi pomoč civilnemu prebivalstvu na Finskem. Ni predvideno, da bi iz tega fonda prejemala Finska tudi orožje.

Simpatije Venezuele

Caracas, 6. dec. i. Zunanji minister je je poslal včeraj finski vladi brzojavko, s katero Venezuela izraža junaškemu finskemu narodu svoje simpatije in hkrati tudi sočustvovanje zaradi vdora sovjetskih čet.

Finska ne more dobiti od Društva narodov nobene stvarne podpore

Francoski tisk ostro obsoja odgovor Molotova na finsko ponudbo

Pariz, 6. dec. e. (Havas) **Kaže, da bo imel** primer Finske daljnosežne posledice za nadaljnji razvoj položaja ne glede na to, kakšen bo rezultat ženevskega posvetovanja ali pa tudi rezultat vojnih operacij na Finskem. Vesti glede vojnih operacij na Finskem še niso dovolj jasne. V političnih krogih zatrjujejo, da se je finska vlada obrnila na Društvo narodov, še preden je konzultirala kako drugo vlado. Francoski tisk je mnenja, da ima Finska popolnoma prav, toda po splošnem prepričanju Finska v sedanjih okoliščinah ne more pričakovati nobene stvarne podpore. Društvo narodov ji lahko da samo moralno zadoščenje.

Sovjetski odgovor Društvu narodov se v tukajšnjem tisku in v političnih krogih kar najstrožje obsoja. Vsi listi so silno ogorčeni zaradi izjav Molotova, izraženih v njegovi noti. Najbolj značilen pojav je izredno ostra kritika francoskega tiska napram sovjetom. Ko so vdrle sovjetske čete na Poljsko, so bili pariški listi še precej rezervirani, v vsakem primeru pa je obstajala neka razlika med kritiziranjem nemške in sovjetske politike. Od začetka krize na Finskem pa pariški tisk prav tako nastopa proti Rusiji kakor proti Nemčiji.

Nemški protest

Berlin, 6. dec. s. Uradna Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz protestira proti temu, da se bo zasedanje Društva narodov, ki se bo bavilo s finsko pritožbo, vršilo na nevtralnem švicarskem ozemlju. List izraža tudi svoje nezadovoljstvo, ker bo pri zasedanju oficielno zastopana Poljska. Pravi, da postaja Društvo narodov instrument, ki ga izrabljajo vojujoče se države Anglija in Francija. Zaradi tega pomeni zasedanje v Ženevi zlorabo švicarskega gostoljubja in nevtralnih držav, ki so v Društvu narodov še zastopane. List pravi dalje, da hočeta Anglija in Francija na ta način nevtralne države potegniti iz nevtralnosti in jih kompromitirati.

Italija za pomoč Finski

Države, ki jim je na usodi Finske, naj bi pomagale z letali in piloti — Ponovne protisovjetske demonstracije

New York, 6. dec. e. Iz Rima javljajo, da so morali včeraj oddelki orožnikov zapreti vse ulice v okolici sovjetskega poslaništva v Rimu, ker je več tisoč dijakov demonstriralo proti Sovjetski Rusiji. Ker niso mogli prodreti do sovjetskega poslaništva, so dijaki krenili k finskemu poslaništvu ter vzklikali: Finska upri se!

Tudi v Milanu je prišlo do velikih protisovjetskih demonstracij. Več tisoč dijakov je s finsko in fašistično zastavo na čelu krenilo po ulicah pred finski konzulat, kjer so prirejali manifestacije za Finsko.

Milan, 6. dec. z. »Corriere della Sera« se bavi z obkoljevalno politiko zapadnih velesil in naglaša veliko odgovornost vlad, ki so s svojo politiko dovedle do tega, da so sedaj male države prepuščene svoji usodi. Vojaški položaj Finske ni neugoden zaradi terenskih prilik, finskega patriotizma in dobre oborožitve ter dvomljive sposobnosti sovjetskega generalnega štaba. Kljub temu utegne Finska podleči letalski nadmoči sovjetov. Zato bi bilo po mnenju lista nujno potrebno, da bi vse države, ki jim je na usodi Finske, nemudoma priskočile Finski na pomoč na ta način, da bi ji poslale primerno število letal in pilotov.

Mobilizacija na Švedskem

Vpoklicanih je 15 novih letnikov, predvsem oddelki trdnjavskega topništva — Varnostni ukrepi na morju

Stockholm, 6. dec. s. (Reuter). **Uradno javljajo, da je švedska vlada poklicala pod orožje danes 15 novih letnikov rezervistov, skupno 40.000 mož. Uradno poročilo pravi, da velja vpoklic za službo »vojnega značaja«. Vojaštvo bo poslano večinoma na švedsko-finsko mejo. Švedska ima sedaj pod orožjem 150.000 mož, to je sedemkrat več nego znaša mirno stanje njene vojske.**

Stockholm, 6. dec. s. (Havas) **Med rezervisti, ki so bili na Švedskem včeraj vpoklicani, so predvsem oddelki trdnjavskega topništva in specialisti, ki bodo poslani na finsko in norveško mejo na severu.**

Stockholm, 6. dec. (Reuter) **Švedske oblasti nadaljejo z varnostnimi ukrepi. Včeraj so bili ugasnjeni vsi svetilniki ob južnovzhodni švedski obali. Med Aalandskim otočjem in švedsko obalo je bilo položeno polje min.**

Helsinki, 6. dec. s. (Reuter) Švedski tiskovni ataše v Helsinkih je podal ostavno svoj položaj in se prijavil v službo v finski vojski. Izjavil je, da nihče, kdor je bil priča dogodkov v Helsinkih, ne bi mogel ravnati drugače.

Stockholm, 6. dec. z. Na Švedskem in ostalih skandinavskih državah zavzemajo manifestacije za Finsko vedno večji obseg. Na Švedskem so zadnje tri dni zbrali že nad 1 milijon kron za obrambo Finske. Samo v Stockholmu se je prijavilo v finsko legijo doslej že 1700 prostovljcev. Vsak prihod beguncev iz Finske na Švedsko se pretvarja v velike manifestacije. Včeraj je prišlo v Stockholmu do velikih manifestacij, ko se je izkrcala skupina finskih beguncev. Na pomolu je bil tudi norveški zunanji minister Sandler, ki je prišel pozdraviti novega finskega poslanika, bivšega zunanjega ministra Erkka, ki je prispel z istim parnikom. Obema je množica prirejala dolgotrajne ovacije.

Stockholm, 6. dec AA (Reuter) **Včeraj je švedska vlada poslala ojačenja na severno švedsko-finsko mejo. Posebno je pomnožila garnizije v utrdbah. Švedska vlada računa z razpoloženjem širokih množic ljudstva, a še zmerom odklanja zahtevo švedske javnosti po intervenciji na Finskem, ker misli, da bi bilo to v navzkrižju z nevtralnostno politiko in da bi ustvarilo zapletljaje na samo s sovjetsko Rusijo ampak tudi z drugimi državami.**

Nemci poskusili prvi napad

Druga kanadska divizija pripravljena za evropsko bojišče — Angleški kralj na fronti — General Sikorski pri poljskih četah

Pariz, 6. decembra. AA. (Havas) **Včeraj so manjši nemški oddelki skušali zavzeti francoske postojanke. Po daljšem zatišju je bil včerajšnji dan prvi, ko je sovražnik skušal preiti v napad. Vzroki niso znani, sodijo pa, da so Nemci dosedanje čete na fronti začeli zamenjavati z novimi in so s temi izvršili poskusen napad.**

Pariz, 6. dec. i. (Havas) Snočnje vojno poročilo se glasi: Nemci so pričeli na vsej fronti z majhnimi akcijami, ki pa so bile vse odbite. V zadnjih 36 urah so Nemci neprestano nadlegovali francoske obmejne straže. Francosko vrhovno poveljstvo sodi, da hočejo Nemci na ta način izvežbati mlajše letnike za poznejše resnejše akcije. Letalsko delovanje je bilo zaradi slabega vremena minimalno.

Ottawa, 6. decembra. AA. **Uradno poročajo, da bo v nekaj tednih pripravljena druga kanadska divizija za vojno v Evropi. Divizija bo štela 20.000 mož, prav tako kakor prva. Kanadski ekspedicijski zbor na evropskem bojišču bo torej štel 24.000 mož.**

Ottawa, 6. decembra. AA. The Citizen piše o britanskem sklepu, da pošlje več novih divizij na francosko fronto, in pravi med drugim: Britanski dolžnostni čut mora zajeti tudi vse dominione. Kanada mora poslati v Evropo vsaj 60.000 mož. **Skupaj z Veliko Britanijo in Francijo mora tudi Kanada izpolniti svojo dolžnost in sodelovati pri obrambi francoske fronte.**

London, 6. dec. s. (Reuter) **Kralj Jurij VI. je včeraj ves dan pregledoval postojanke angleških čet v Franciji. Prevozil je v vojaškem avtomobilu 150 km. Dopoldne je v spremstvu vojvode Gloucestrskega in lorda Gorta obiskal angleško letališče za fronto, nato pa je odšel v utrjene** položaje na fronti sami. Večerjal je v glavnem stanu angleškega vrhovnega poveljstva.

Pariz, 6. dec. AA. (Havas) Poljska brzojavna agencija poroča, da je v nedeljo popoldne general Sikorski, poljski vrhovni poveljnik in predsednik vlade, prispel v poljsko vojaško taborišče. Tam je imel daljši razgovor s poveljnikom poljskih čet generalom Mazekom. Nato je prisostvoval nastopu poljskih oddelkov in se posebno zanimal za delovanje instruktorjev. General Sikorski je izrekel priznanje herojstvu naroda in vojakov, ki so rešili čast domovine in podčrtal politični pomen Poljske kot tretje zaveznice. Dalje je podčrtal v glavnih obrisih dolžnosti poljskega vojaka v bodočnosti.

Nemški bombnik strmoglavil v morje

London, 6. dec. s. (Reuter) Danes zgodaj zjutraj je dvomotorno nemško bombno letalo, ki je bilo očividno na izvidniškem poletu, blizu norfolške obale strmoglavilo v morje in se potopilo. Letalo je nekaj časa preje letelo nad vzhodno angleško obalo, vendar se ni nikjer zapletlo v borbo z angleškimi letali in tudi protiletalsko topništvo ni stopilo v akcijo. Po katastrofi je bil z obale poslan rešilni čoln, ki pa je našel samo truplo nemškega letalca.

Curih, 6. decembra. Beograd 10, Pariz 9.855, London 17.39, New York 446, Bruselj 73.675, Milan 22.50, Amsterdam 236.75, Berlin 178.50, Stockholm 106.15, Oslo 101.30, Kopenhagen 86.10, Sofija 5.40.

Iz notranje politike

HSS in FRANKOVCI

Zagrebška »Hrvatska straža« razliva jezo na liste, med katerimi so tudi glasila HSS, ki kritizirajo razdiralno delo frankovskih intelektualcev. Po njenem mnenju bi se za te elemente ne smel rabiti izraz »frankovski«, temveč »hrvatski nacionalisti«. Sodeč po pisanju »Katoličkega lista«, ki ostro napada »Seljačko slogo«, glasilo Hrvatske seljačke sloge, se zdi, da obe krili hrvatskih konservativcev podpirata frankovce v njihovi ilegalni borbi s Hrvatsko seljačko stranko, katere glavni tajnik dr. Krnjević ne prizanaša ne prvim in ne drugim. Da ne gre samo za prekinjenje diplomatskih odnosov med skupino okoli »Hrvatske straže« in vodstvom HSS, oziroma »Hrvatskim dnevnikom«, dokazuje ostra obsodba organizacije »Hrvatski domobran«, katero je sam dr. Maček proglasil za frankovsko in protinarodno, ter jiočital, da je v službi tujih ideologij.

POKRET SOCIALNIH DEMOKRATOV

V Beogradu so zborovali srbski socialni demokrati pod predsedstvom dr. Topalovića, ki je izjavil, da je njegova stranka pripravljena sodelovati pri ustvaritvi popolnega narodnega sporazuma in pri vzpostavitvi demokratsko parlamentarne vladavine. Istočasno so zborovali v Beogradu tudi pristaši Vit. Koraća in N. Divca, ki zatrjujejo, da so tudi pravi socialisti.

V zvezi z osnovanjem socialne demokratske stranke v Beogradu se vrše tudi v Zagrebu razgovori za ustanovitev stranke v banovini Hrvatski. Za sedaj še ni mogoče reči, ali bo zagrebški pokret vodil do edinstvene delavske stranke, ali pa se bo morda razkrojil v desničarsko in levičarsko krilo.

VENEC KNEZA PAVLA NA TRUMBIĆEVEM GROBU

V imenu Nj. Vis. kneza namestnika Pavla je položil na grob dr. A. Trumbića v Splitu venec brigadni general Despot Damjanović, ki je med polaganjem venca izrekel naslednje besede: V imenu Nj. Vis. kneza namestnika Pavla imam dolžnost položiti ta venec nesmrtnemu sinu Hrvatske dr. A. Trumbiću. Slava mu!«

SVOBODOUMNOST OSEMDESETLETNIKA

Zagrebški »Obzor« se obširno bavi s pravkar izišlo tretjo številko beograjskega tednika »Srpski glas«, ki je bil ustanovljen za obrambo srbskih nacionalnih interesov, in pravi na koncu svoje žolčljive polemike: »Mimogrede opozarjamo, da se je ta številka Srpskega glasa svobodno čitala in prodajala v Zagrebu«.

ZA UREDITEV PLAČ POŠTNIH USLUŽBENCEV

V Zagrebu so zborovali poštni uslužbenci skupno z zastopniki ostalih uradniških organizacij. Glavni predmet razprave je bilo razmerje plač državnih uslužbencev do sedanje draginje, ki z vsakim dnevom narašča. Po l. 1931. so bile plače državnih uradnikov dvakrat znižane. Od l. 1933. do danes cene življenjskim potrebščinam stalno naraščajo, v zadnjem času pa so tako narasle, da jih državni uslužbenec ne more več prenesti. Na zborovanju je bila izražena želja, da se odločilnim krogom pošlje prošnja za izboljšanje plač poštnim uslužbencem, oziroma, da se draginjska doklada sorazmerno poviša z vedno višjimi cenami.

ZMEDE Z ZASTAVAMI

Splitski »Narodni list« piše: Apeliramo na našo izpostavo banske oblasti, da vendar že enkrat uredi vprašanje izobešanja zastav pri raznih svečanosti. To izobešanje deluje zelo neugodno. Eni izobešajo hrvatske zastave desno od jugoslovenske zastave, drugi zopet levo. Po našem mišljenju in po banski naredbi bi morala biti državna zastava čisto v sredi, na njeni desni pa banska. To velja za banske urade, izmed katerih nekateri izobešajo samo hrvatsko zastavo, kar je proti predpisom. Moramo tudi opozoriti, da morajo državni t. j. »skupni« uradi izobešati samo državno zastavo. Tudi tu se greši proti predpisom, ker neki uradi izobešajo samo državno, drugi pa državno in bansko zastavo. Ta raznovrstnost ustvarja splošni vtis nereda. Red v narodu ustvarja občutek sigurnosti in stalnosti.

DR. MAČEK O GOSPODARSKI SLOGI

»Zagrebački list« poroča, da je imel dr. Maček z njegovim urednikom razgovor v zvezi s poročilom o sestanku poverjenikov Gospodarske sloge v Zagrebu, na katerem so kritizirali zadržanje zagrebškega mestnega poglavarstva napram anketi Gospodarske sloge o organizaciji mestnega poglavarstva.

Dr. Maček je izjavil uredniku »Zagrebačkega lista«, da nikakor ne odobrava tega postopka. Dejal je, da mu je uspelo ugotoviti avtentičnost govora ravnatelja Gospodarske sloge dr. Tota, kolikor pa je bil objavljeni govor avtentičen, ga je dr. Tot mogel izreči le v svojem imenu in ne v imenu Gospodarske sloge. Gospodarska sloga je ustanova vsega hrvatskega naroda in mora služiti narodu kot celoti ter si nikakor ne smejo posamezne njene organizacije prisvajati pravice, da bi bile kak sovjet, ki bi odločal o nameščanju in premeščanju uradnikov. Dokler v Zagrebu ni izvoljenega mestnega zastopstva, ima odgovornost za vodstvo mestnih poslov po banu Hrvatske imenovani komisar, ko bo pa izvoljeno mestno zastopstvo, je kandidat dr. Maček, bodo imeli odgovornost izvoljeni mestni zastopniki.

Splošna železničarska stavka pred 21 leti

Ljubljana hiti Mariboru na pomoč — „V Mariboru smo in v Mariboru ostanemo — živi ali mrtvi“

Maribor, 5. decembra

Od strani glavnih kolovodij nemškega železničarskega štrajka do podrobnosti pripravljeni splošni štrajk je prišel do popolnega izbruha takoj, ko je general Maister dne 29. novembra opoldne odklonilno odslovil odposlanstvo štrajka. Da tu ni šlo za običajen štrajk, marveč za eno glavnih poti do polastitve Maribora pod avstrijsko oblast, na to kaže pred vsem dejstvo, da je ta štrajk v Mariboru podpirala celo dunajska vlada, pa čeprav je tudi ona imela ravno v tem času vse polno drugega svojega notranjega dela. Z vlado vred je ta štrajk podpirala tudi generalna direkcija južnih železnic, čeprav bi tudi ta morala dobro vedeti, da si s štrajkom škoduje samo sebi odnosno interesom vrhovne železniške uprave. Tudi so štrajkujoči izvršili težke sabotaže na lokomotivah, na strojih, na tehničnih napravah, zlasti pa v kurilnici in delavnici, kjer so bili absolutni gospodarji in kjer edino za prvi čas nismo mogli imeti nadomestila.

Za važnost tega štrajka govori nadalje tudi dejstvo, da je še usodepolnega dne 27. januarja 1919 nekaj tisoč te armade žal tedaj že tudi pod vodstvom naših izdajalcev iz Študencev preko državnega mostu priskočilo na pomoč onim, ki so pred mednarodno komisijo z brahijalno silo naskoka na mestno hišo skušali doprinesti dokaz o izključni nemški posesti Maribora. Mi, ki živimo v Mariboru že kot v svoji novi domovini, le predobro vemo, da ta 27. januar še ni bil zadnji poskus od strani naslednikov tedanjih stavkarjev.

Le čuječnosti in spretnosti generala Maistra bodimo še danes hvaležni, da je bil ta štrajk že v svojem izbruhu ponesrečen. Niti ni mogel biti splošen, kakor so si ga zamislili, še manj pa popoln tudi tam, kjer so ga vendarle izvedli — to je bilo le na progi Maribor—Spilje—Radgona. Popoln zastoj je trajal le od 29. novembra opoldne do polnoči. Medtem je že bila alarmirana Ljubljana, od koder je kontrolor Pregelj že ob 13. uri (uro pozneje, ko je Maister štrajkarje odslovil) pozval postaje do Zidanega mosta, da naj se slovenski železničarji prostovoljno javijo na pomoč Mariboru. Z ljubljanskega glavnega kolodvora so se zglasili: uradniki Petek Emil, Pustoslemšek Franc in Škof Franc, nadpremikač Gosar z več premikači in drugega osebja. Vsi skupaj so se ob 16. uri s posebnim vlakom odpeljali proti Mariboru.

Parola »Maribor ogrožajo nemški železničarji« je učinkovala naravnost čudežno med vsemi slovensko čutečimi železničarji. Ljubljanski ekspediciji so se na Zidanem mostu pridružili še uradniki Roglič Ivan, Punčuh Mirko in Škrar Franc ter še več pomožnega osebja. In vse to, čeprav je tako važna postaja kot je Zidani most, sama nujno potrebovala pomoči, kajti delali so tam nepretrgoma 24 ur služba.

Na Pragerskem je vstopil revident Gornik. Od tu dalje je vlak spremljal poseben oddelek vojaške straže. Na postaji Hoče so zvedali, da že celo popoldne ni nobene zveze z Mariborom. Krožile so tudi vesti o poškodovanju železniškega mosta čez Dravo. Zato je postajenačelnik Jeras najel voz, na katerem sta se dva uradnika odpeljala v Maribor, da obvestita revidenta Kitaka, da se bliža pomoč. Vlak je nadaljeval vožnjo le s hitrostjo pešca in s tako skrajno previdnostjo, da sta pred strojem svetila dva železničarja.

Tako je prišla ta ljubljanska pomožna ekspedicija točno ob polnoči v Maribor. Maistrovi borci so pazili, da mostu štrajkarji niso mogli poškodovati. Na glavnem kolodvoru je dolgece že nestrpno pričakoval general Maister. Pogled iz oči v oči, seganje roke v roke in slovesna izjava: »tu smo in tu ostanemo«, to je bila tudi ob tej priliki prisega, slična oni, z dne 1. novembra, ko so mariborski prostovoljci Maistru prisegli: »V Mariboru smo in v Mariboru ostanemo — živi ali mrtvi!« —

namesto sedanjega tlaka, napravila nova betonska plošča, ki bo bolj odporna sedanjemu velikemu in težkemu tovornemu prometu.

— **Trgovine bodo na praznik v petek** odprte od pol 8. do 11. ure dopoldne.

— **Zboljšanje prejemkov trgovskim nastavljencem.** Po zgledu v drugih mestih, je tudi Združenje trgovcev na svoji zadnji seji sklenilo, da se naj prejemki trgovskih nastavljencev glede na naraščajočo draginjo, primerno zvišajo. Združenje je poslalo vsem trgovcem tozadevno okrožnico, v kateri apelira na nje, da naj svojim nameščencem prejemke zvišajo. Nekateri trgovci so to že storili. Kdaj pridejo še ostali nameščenci na vrsto?

Mariborsko učiteljstvo bo zborovalo

Višja ljudska šola na vasi s posebnim ozirom na kmetijski pouk

Maribor, 5. decembra

Sreško učiteljsko društvo Maribor levi breg je na svojem občnem zboru 11. nov. t. l. načelo lepo število zelo aktualnih zadev in problemov, o katerih smo precej že pr.občili. Zastavilo si je za novo upravno leto težak, toda visoko aktualen delovni načrt, o katerem hoče takoj pričeti razpravljati na svojem prihodnjem rednem zborovanju, ki ga sklicuje za soboto, 9. t. m. ob pol 10. dopoldne v šoli v Krčevini. Razen običajnih točk so na dnevnem redu pri točki »Razgovori o aktualnih pedagoških, službenih in stanovskih zadevah« — tudi načrti za razdelitev predavanj, diskusij itd. k letošnjemu delovnemu načrtu, ki se glasi: **Višja ljudska šola na vasi — s posebnim ozirom na kmetijski pouk«.** Za to zborovanje je društveno vodstvo povabilo učiteljske zbore vseh šol tega sreza, da v okviru prej navedene teme pripravijo svoje poglede k sledečim mislim: **1. sedanji učni načrti glede kmetijskega pouka, 2. kaj govori za in proti posebnemu kmetijskemu pouku kot učnemu predmetu, 3. izkustva in predlogi glede kmetijskega pouka v višji ljudski šoli.** K tej anketi je vabljen, da poda svoje mnenje vsaj po en zastopnik vsake šole, na razgovor pa se bo pripravilo vse članstvo.

Nato bo o **stanju in delovanju mariborskega Učiteljskega doma** govoril g. **Lovše** Ivan, učitelj in upravnik tega zavoda. Obmejni šolski odsek si bo pogledal situacijo priprav letošnjih zbiralnih akcij za obmejne božičnice, odsek učiteljic se bo konstituiral i. dr., glavna točka pa bo: **klic na pomoč v tej dnevno naraščajoči draginji našemu obmejnemu učiteljstvu in ljudstvu!**

Predloge, zlasti načelne, k navedeni anketi je treba poslati do 7. t. m. tov. predsedniku Vaudi Mirku pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

»Lepa Vida« v mariborskem gledališču

Nov lep uspeh mariborskega opernega ansambla

Maribor, 5. decembra

Končno smo vendarle imeli priliko videti na našem mariborskem odru znano opero našega znamenitega skladatelja Rista Savina »Lepo Vido«. Potek opernega dogajanja sloni na znanem Jurčičevem romanu, na motivu prostovoljnega pobega lepe Vide od svojcev za osvajalnim ljubimcem. Vsi operni momenti so dramatično razgibani in nudijo možnost vseskozi učinkovite operne priredbe. Skladatelju je pomagal pri sestavi besedila znani libretist Batka. Prvotno 4 dejansko opero so preuredili tako, da ima opera samo 3 dejanja, ki potekajo v trajnem stopnjevanju do tragičnega zaključka. Risto Savin je naslonil dramatični potek dejanja na elemente resnobne, pretehtane glasbe, ki je mestoma wagnerjansko podčrtana, v kateri pa so tudi klasicistične prvine in sodobni glasbeni prijemi.

Dirigent Lojze Herzog je skrbno pripravil orkester, soliste in zbor za nelahko nalogo. Od začetka do konca je bil veren interpret Savinove glasbe. Le trenutkoma se je zdelo izvajanje orkestra premočno. Ob tej priliki se je spet izdatno uveljavil naš odlični harfist g. Lukež. Herzogova prizadevanja je dopolnil z ozirom na uprizoritveno stran režiser g. Vladimir Skrbinšek. Scenerijo in zunanjo priredbo v prvem in drugem dejanju si je zamislil zelo posrečeno in primerno operni vsebini. Iz vse te slikovite zunanje podobe je prihajal dih našega Primorja. Koreografske vložke pa je prizadevno naštudiral g. Anton Harastovič.

Solistom ni v tej operi dana prilika izdatne konjunkture. Izvzeta je le vloga Lepe Vide, ki jo je prevzela gdč. Jelka Igličeva. Igralsko je bila povsem dorasla svoji vlogi in je obvladala tudi precejšnje preizkušnje v drugem dejanju. V svojih zvonkih spevih o Lepi Vidi, ob sinčkovi zibelki in ob dvospevih (Mar spomniš se) je polnodoneče razvijala lepe višine. S to svojo kreacijo je Jelka Igličeva drugič potrdila sloves tudi v operi zelo uporabne moči. Tudi Alberto A. Manoševskega je bil v primernem ravnotežju s stvaritvijo Jelke Igličeve. Prvič je nastopil novo angažirani baritonist Karel Kamušič Njegov bariton kaže dobro, temeljito šolo, pa tudi prijetno odmevnost. Z marljivim izpopolnjevanjem bo lahko deležen uspehov tudi v pomembnejših opernih vlogah. Krepko se je razpela in razmahnila tudi Vida Zamejič-Kovičeva kot Neža, v sporednejših vlogah Pavle Kovič kot Grega, Vladimir Skrbinšek v vlogi Pietra, Marica Brumen-Lubejeva kot Nineta, Angel Jarc in Drago Šauperl kot kmeta, Ljuba Čepičeva pa kot kmetica.

Premiera »Lepe Vide« je bila za Maribor nedvomno važen kulturni dogodek. Popokazala je kvalitetno izvežbanost našega mariborskega opernega ansambla, ki mu želimo v bodoče čim vidnejšega in čim krepkejšnega izpopolnjevanja. — V.

Letošnji Miklavž v Mariboru

Obdarovanje bogatih in revnih — V splošnem je bil Miklavž skromnejši od lanskega

Maribor, 5. decembra.

Zlasti danes popoldne je bilo v središču mesta živahno in veselo razgibano. Po trgovinah vrvenje in nakupovanje skrbnih staršev, zlasti po trgovinah s slaščicami, otroškimi igračami in manufakturo. Mladež se podi po ulicah in ponuja v nakup pozlačeno šibje. Na vseh obrazih opaziš praznično veselje, prijetno zadovoljstvo. Mariborski trgovci zatrjujejo, da je bilo sicer tudi letos povpraševanje živahno, da pa niso bili nakupi dobrih mamic tako izdatni, kakor so bili na primer lani. Tudi pri Miklavžu se pač čutijo odmevi hudih časov, ki mečejo svoje sence tudi v sicer topli in prijetni rodbinski krog.

Sokolski Miklavž se je pojavil danes popoldne v velikem spremstvu v Sokolskem domu, kjer je radodarno in bogato obdaroval sokolsko deco. Mamice in očetje so pripeljali k tradicionalnemu miklavževanju svojo deco, ki je napolnila prostrano dvorano in ki je nestrpno pričakovala obdaritve. V zvezi z obdaritvijo je bila tudi uprizoritev ljubke igre »Upor v peklu«, ki se odigrava v prestolni dvorani glavarja pekla Mefista. Veliko zanimanje in mestoma tudi strah so vzbudili pri številnem drobižu Mefisto, kancelar Belcebub, minister Asmodej in drugi hudobci. Za zabavo pa so skrbeli predvsem neugnani burkež Kurent in njegova podložna pajdaša Grdavž in Mevža. Tako se je sokolski Miklavž tudi letos spomnil naše dece, ni pa pozabil na vnete Sokoliče in Sokoličice, ki pridno zahajajo k sokolski telovadbi. Urice pri srčnega miklavževskega veselja bodo ostale naši sokolski deci v neizbrisnem spominu.

Po vseh večjih in manjših mariborskih lokalih so bila tudi nocoj tradicionalna miklavževanja. Miklavž je prispel med bogate in reveže s svojimi darili ter jih je primerno obdaroval. Ponekod je bilo združeno miklavževanje z večjim miklavževskim sporedom. Poleg Miklavža so seveda neizogibno nastopili tudi številni parkeljni, ki so se v svoji funkciji primerno uveljavljali. V gledališču pa letos običajnega miklivževanja ni bilo.

Ukinite varnostne ukrepe radi slinavke in parkljevke!

Veljali naj bi samo za okužene dvorce

Maribor, 5. decembra

Na precej številnih dvorcih vasi v pesniški dolini razsajà med govejo živino slinavka in parkljevka. Vse bi se lahko preneslo za nekaj časa in do gotove meje, saj je to v interesu vseh živinorejcev. Toda pomisliti je treba, da je za goveji promet prepovedana ne le v okuženih vaseh vsaka občinska, ampak celo banovinska cesta in to zdaj že dva meseca! Pomisliti je treba, da je v teh krajih komaj desetina posestnikov, ki imajo konje, vsi drugi pa so navezani na vprego z voli in kravami. Pomisliti je dalje treba, da imamo na kmetih v predzimski dobi poleg številnega dela na poljih obilo voženj, tako spravljanje in voženje repe, pese, korenja, listja, drv i. t. d. Z vsem smo zdaj do skrajnosti čakali, dalje pa ne moremo! Kdo naj nam daje denar, da plačamo konjske vožnje? Trpimo vsestransko pomanjkanje zaradi letošnje slabe letine, povzročene po neštetih vremenskih neprilikah, pred vrati pa nas že straši zima! Kaj končno pomaga, prepovedati promet z govejo živino po cestah, ko pa se ljudje, bivajoči po hišah okuženih dvorcev, lahko prosto gibljejo, hodijo v Maribor, v cerkev, deca v šolo, fantje vasovat i. t. d.? Nezaslišano je, kako je ubog vaščan, ko mu zboli na tej kugi živina, prepuščen samemu sebi — na srečo ali nesrečo!

Gg. člani kmetijske zbornice, tu je dovolj prilike, da se zavzamete za javno pomoč tako težko prizadetim živinorejcem! Okuženi dvorci naj bodo za predpisano dobo za vsak promet zaprti, mudi pa naj se jim brezplačna pomoč s cepivi, zdravili in razkužili! Ceste pa naj se, saj itak niso več zastražene, spet otvorijo za vožnje z govejo živino, ali pa naj se za prizadete odredi javna pomoč s konjskimi vpregami!

Iz Ljutomera

— **Še vedno niso priznali.** Logarovski fantje, ki so sodelovali pri pretepu, čigar žrtev je postal Fran Jureš mlajši, so bili odvedeni v zapore okrožnega sodišča v Mursko Soboto. Še vedno pa ni ugotovljeno, kdo je zabodel pokojnega Jureša, ki je takoj izdihnil.

— **Otvoritev kmetsko nadaljevalne šole.** V preteklem tednu je bila v Križevcih otvorjena kmetsko nadaljevalna šola, ki jo vodi šolski upravitelj g. Krušman. Ob otoritvi je razložil navzočim pomen te šole. V šolo se je vpisalo 46 fantov, ki obiskujejo prvi in drugi letnik.

— **Spomenica županov.** Vsi župani občin ljutomerskega srena so poslali na banska upravo spomenico, v kateri prosijo, da se dražbe občinskih loviščev ponove in to po manjših parcelah ali pa po rajonih bivših občin ne pa po obsegu sedanjih občin. Če bi se dražba izvršila po manjših parcelah, so mnenja, da bo več ponudnikov in več konkurentov, občine pa bi dosegle višje zakupnine. Lovski krogi gledajo na to spomenico in to akcijo s vso radovednostjo.

— **Vodnikove knjige.** Zadnji čas je za naročitev Vodnikovih knjig, ki jih naročite takoj pri svojem poverjeniku. Če pa nimate poverjenika, naročite knjige pri Vodnikovi družbi v Ljubljani, Knafljeva ulica 5. Letos so izšle za 20 din štiri lepe knjige z obširnim koledarjem.

Iz Prekmurja

— **Slikar Sagadin razstavlja v Lendavi.** Na Prekmurskem tednu je vzbudil precejšnjo pozornost tudi mladi prekmurski slikar Albin Sagadin, ki je na likovni razstavi razstavil tudi več svojih pokrajinskih slik. Zdaj je Sagadin v Dolnji Lendavi razstavil okrog 40 svojih del, povečini motivov iz Prekmurja. Več motivov je iz Lendave, iz Bogojine, Ižakovec in od drugod. Razstavil je tudi par portretov v olju in par akvarelov iz Zemuna, kjer je bival dalj časa. Vsa ta dela je Sagadin zdaj prvič razstavil v Lendavi, v prostoru bivše trgovine Levašič. Razstava je odprta ves dan do 13. decembra. Dozdaj jo je obiskalo že lepo število ljudi, ki so jim Sagadinove slike zelo všeč. Želimo mlademu umetniku čim lepši uspeh.

— **Rekorden lov.** Na lovišču, ki ga imajo v zakupu gg. Hartner Šiftar in Pintar je bil v soboto in nedeljo velik krožni lov na zajce. V osmih krogih so lovci zajeli izredno veliko število zajcev in jih postrelili. Ko so zvečer nalagali na tovorni avtomobil lovski plen, so našteli nad 500 dolgoušcev, ki so lovsko navdušenje naših izbornih strelcev plačali v svojim življenjem. Zajce so odpeljali k Vajdi v Čakovec. Rekord med strelci je dosegel mariborski gost upokojeni major g. Šparovec, ki je ustrelil blizu 60 zajcev.

— **Lep vzgled.** Cene kolonijalnemu in tudi manufakturnemu blagu so porasle, zato je tudi pri nameščenstvu in uradništvu razumljiva zahteva po primernem zvišanju plače. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da sta obe tukajšnji tovarni perila in neki trgovec samovoljno povišali plačo nameščencev za 10 odstotkov. Želeti bi bilo, da bi jih še drugi delodajalci posnemali.

— **Poštni avto** je dobil dovoljenje za izredne vožnje. Kakor smo zadnjič poročali, je prevoz sezoncev s tovornim avtomobilom zahteval mrtvo žrtev. Tukajšnji merodajni činitelji so s tem tragičnim dogodkom podkrepil prošnjo za dovolitev izrednih voženj našega poštnega avtobusa. Poštna direkcija je prošnji ugodila in tako bo odslej pri vseh transportih sezonskih delavcev na razpolago tudi poštni avtobus. Kakor doznavamo, je vsa leta dozdaj poštni avtobus ob takih prilikah vršil izredne vožnje, samo zdaj so zaradi omejitve bencina spregledali potrebo ob povratku sezonskih delavcev.

Iz Ptuja

— **Komunalne zadeve.** Pretekli teden se je vršila v sejni dvorani javna občinska seja, na kateri je poročal mestni župan g. dr. Remec, da namerava banska uprava tukajšnjo hiralnico preseliti v Gornjo Radgono, sedanje poslopje hiralnice pa bi se porabilo za razširjenje bolnice, predvsem za oddelek za notranje bolezni. Obenem bi se zazidal tudi nov paviljon za tuberkulozne bolnike in poseben objekt za pralnico ter centralno kurjavo. Pokojninski zavod v Ljubljani je odobril občini posojilo v znesku din 400.000.—, kateri znesek se bo prvenstveno porabil za nabavo novega kotla v mestnem kopališču ter zgradbo novega otroškega vrtca. M. s. g. Fras je poročal o računskem zaključku za leto 1938/39, ki izkazuje dohodkov din 3,140.772.—, izdatkov pa din 3,110.881.—, tako da izkazuje bilanca prebitka din 29.891.—. »Putnik« je nameraval ukiniti vse manjše poslovalnice, med njimi tudi poslovalnico v Ptuju. Na intervencijo mestne občine, pa ostane poslovalnica še nadalje v obratu in jamči mestna občina za event. primanjkljaj. — Minoritskemu samostanu se odpiše najemnina za Dijaški dom v znesku din 5.000 letno ter se tudi ta najemnina za bodoče do preklica briše. — Po poročilu cerkveno-konkurenčnega odbora, so potrebna nekatera nujna popravila pri nadarbinskih poslopjih, kateri stroški so proračunjeni na okroglo din 90.000.—. Za kritje teh stroškov se bo najelo kratkoročno posojilo, ki se bo krilo z dveletnimi 10% dokladami na neposredne državne davke pri faranih cerkve sv. Jurija. — Zadrugi Prosvetni dom se odstopi brezplačno stavbeno zemljišče v izmeri 3530 m² in sicer od parcel v mestnem parku, pod pogojem, da zadruga Prosvetni dom zgradi poslopje najkasneje v roku treh let po sklenjenem svetovnem miru. — Kot vrednost zemljišča naj se isto oceni m² na din 12.—.

— **Lesena most preko Drave se bo po** tehničnem razdelku v Mariboru temeljito pregledal. Iz dolž se je že pričelo. Baje se bo

Mariborske in okoliške novice

— **Nove ter izbrisane obrtne pravice.** Seznam v mesecu novembru 1939 izdanih in črtanih obrtnih pravic: **Izdanih** Kumin Ludvik, buffet, Dvořakova ul. 16, Klabus Josip, avtoizvošček s pravico postavljati vozilo na javno stajališče, Aleksandrova c. 64, Repolusk Otilija, obrt navijanja sukanca, Koroščeva ul. 23, Menčak Frančiska c. 3. **Črtanih:** Mayer Karl Teodor, fona drobno, Meljska c. 1; Mestna občina mariborska (mestna podjetja Maribor, avtobusni promet) redno prevažanje oseb z motornimi vozili na progi Maribor—Hoče, Reka, Pohorje, Plinarniška ul. 5, Kocmut Ivan, izdelovanje steznikov in pasov, Meljska c. 3. **Črtanih:** Mayer Karl Teodor, fotograf, Gosposka ul. 5, Ing. Derganc Otmar, izdelovanje pletenin iz rafije, Miklošičeva ul. 6, Marić Adam, carinski posrednik, Aleks. c. 45, Kronja Mijo, gostilna Taborska ul. 20, Marin Anica, krojaštvo ženskih in otroških oblek Orožnova ul. 5, Vukič Leopold, nadaljuje vdova Vukić Dušana, trg. z mešanim blagom, Frančiškanska ul. 21, Poš Ivan, trg z mešanim blagom ter prodaja vina, piva in sadjevca v zaprtih steklenicah, Koroška c. 20, Pertinač Heda, trg. s kurivom na drobno Kopališka ul. 20, Höchtl Viktor, slaščičar, Jurčičeva ul. 4, Hofman Ana, šivilja Jurčičeva ul. 4, Jus Ivan, krojač, Krekova ul. 14, Ing Kocpek Bogomir, ključavničar za izdelovanje orodja in strojev, Frankopanova c. 23.

— **Medmestni biljardni turnir Maribor : Ljubljana** bo v soboto, dne 9. in v nedeljo, dne 10. t. m. v prostorih kavarne »Jadran«. Turnir, za katerega je v mariborskih biljardnih krogih veliko zanimanje, je organiziral agilno delujoči Mariborski biljardni klub.

— **Šahovske novice.** V kavarni »Central« se je pričel v ponedeljek zvečer božični šahovski turnir, ki ga je organizirala šahovska sekcija Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev v Mariboru Za turnir se je prijavilo 15 igralcev, ki jim je žreb določil sledeči vrstni red: 1. inž Prek, 2. Gujznik, 3. Kuster, 4. Lukež, 5. Gerželj, 6. Kukovec, 7. Rupar, 8. Foray, 9. Ketiš, 10. Maroti, 11. Mišura, 12. Audič, 13. Marvin, 14. Babič in 15. Nosan. Turnir je otvoril s primernim nagovorom načelnik šahovske sekcije UJNZB gospod A. Mišura, ki je najprej pozdravil vse tekmovalce ter nato obrazložil turnirski red. Izvolilo se je zatem vodstvo turnirja in častno razsodišče. Vodja turnirja je gospod Cafuta, njegov namestnik g. Hvaletič, v razsodišču pa sta gg. mag. Albaneže in g. Franjo Lukeš star. Nato se je pričelo prvo kolo božičnega turnirja, ki se je končalo z naslednjimi rezultati: Kukovec : Mišura remis, Foray : Ketiš 1 : 0, Kuster : Babič remis, Nosan : Gujznik 1 : 0, Lukež : Marvin 1 : 0, Gerželj : Audič 1 : 0, Rupar : Maroti remis, Inž. Prek je bil prost. Drugo kolo se vrši v sredo 6. decembra ob 20. v kavarni »Central«.

— **Spet 400 litrov vina v Dravo. Finančni** organi so posestniku Ivanu D. iz Sv. Barbare v Slovenskih goricah zaplenili tri sode vina, ki jih je hotel vtihotapiti v mesto. Vino so analizirali in se je izkazalo, da tvori »vino« šmarnica in jabolčnik. Vino so izlili, posestnika pa so ovadili državnemu tožilstvu in bo zadeva predmet kazenske razprave.

— **Imajo ga.** Tezenskim orožnikom se je posrečilo, da so zajeli 25letnega Franca Topolovca, ki ima na vesti celo vrsto tatvin. Specializiral se je predvsem na tatvine koles in je v zadnjem času ukradel 10 koles, ki jih je prodajal raznim reflektantom. Z izkupičkom se je Topolovec preživljal. Strahovalca lastnikov koles so oddali v sodne zapore.

— **Šmarješki orožniki so aretirali** 21letnega posestniškega sina Štefana Grajfonerja, ki je osumljen, da je do smrti zabodel 20letnega Ivana Senekoviča, ki je, kakor smo že poročali, podlegel smrtonosnim poškodbam v mariborski splošni bolnici. Grajfonerja so orožniki pripeljali v mariborsko jetnišnico.

— **Razne novice.** Na vogalu Mesarske ulice in Glavnega trga je neki mesarski voz zavozil v izložbeno okno Tkalčeve trgovine ter razbil šipo. — Natakarici Cecilji Žnidarjevi, stanujoči v Erjavčevi ulici 10, je izginil v tukajšnjem kinu »Esplanade« kožuhovinast ovratnik, vreden 500 din. — V stanovanje delavca Franca Dajčmana iz Smolnika se je vtihotapil doslej še neznani zlikovec ter odnesel obleke, čevlje in druge predmete v skupni vrednosti okoli 800 din. — Pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah je padel 23letni posestniški sin Maks Cafuta tako nesrečno s kolesa, da je obležal z zlomljena levico. Cafuta se zdravi v mariborski bolnici. — Na Frankopanovi cesti je neka kolesarka podrla 7letnega učenca Ivana Šetinca, ki je obležal s poškodbami na rokah in nogah.

— **Oproščena.** Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je moral včeraj dopoldne zagovarjati 19letni tkalec Ivan M., ki ga je državni tožilec obtožil, da je dne 25. aprila t. l. ukradel svojemu stanodajalcu Ivanu Krajniku, stanujočemu v Kacijanerjevi ulici 10, iz šatulje razno zlatnino in gotovino v skupni vrednosti okoli 8000 din. Mali kazenski senat pa je obtoženega Ivana M. oprostil vsake krivde in kazni.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri Sv. Arehu na Glavnem trgu 20, tel. 20-05, ter Savostova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu št. 3, tel. 22-70.

— **Iz poštne službe.** Višji kontrolor Ciril Novak, ki je doslej služboval pri pošti Maribor 1, je imenovam za šefa pošte v Celju.

— **Franc Cvetko umrl.** V mariborski bolnici je preminul včeraj popoldne znani šolnik, bivši šolski nadzornik in šolski upravitelj v Krčevini pri Mariboru gosp. Franc Cvetko. Doživel je 63 let. Pred dnevi ga je štirikrat zaporedoma zadela kap. Njegova krepka narava se je vztrajno upirala smrti, naposled pa je podlegla. Bivši priljubljeni šolski upravitelj v Krčevini pri Mariboru je bil marljiv in neutruden sodelavec pri vseh narodnoobrambnih in humanitarnih akcijah. Posebno marljivo se je udejstvoval v tukajšnji moški podružnici CMD. Ohranimo vzornemu možu, odličnemu obmejnemu narodnemu delavcu svetal spomin!

— **Zasebni nameščenci v Mariboru** so imeli snoči pri Novem svetu zborovanje. Na zborovanju so sprejeli resolucijo, v kateri odobravajo sklepe nameščenskih organizacij v Ljubljani. V resoluciji tudi apelirajo na delodajalce, da priskočijo zasebnim nameščencem na pomoč na ta način, da jim za božičnico izplačajo enomesečno plačo. Tudi se v resoluciji zavzemajo za sodelovanje vseh nameščenskih organizacij v borbi proti draginji in njenim posledicam.

— **Mariborsko vreme.** Za danes in jutri je napovedano oblačno vreme s presledki dežja. Včerajšnja najvišja temperatura je znašala 7, današnja najnižja pa 3.3 C. Padavine so znašale 3 mm.

— **Vlom.** Danes ponoči je bilo vlomljeno v Šerbanovo prodajalno na Glavnem trgu. Vlomilci so odnesli samo 300 din gotovine.

— **Razstava nabranih daril za letošnjo božičnico** obmejne dece bo na praznik 8. decembra od 8. do 12. v prostorih meščanske šole v Razlagovi ulici.

— **Delavstv in esperanto.** Jutri ob 20. je v vorani Delavske zbornice poučno predavanje prof. Rakuše, ki bo predaval o temi »Esperanto in delavstvo«. Pred in po predavanju bo ogled esperantskih del.

— **Okradeni župan.** Nedavno je bilo košaškemu županu g. Kirarju ukradeno novo kolo. Nabavil si je novo kolo, ki so mu ga sedaj spet odpeljali. Orožniki poizvedujejo za tatinskim zlikovcem.

— **Za božičnico revni obmejni deci** je daroval kegljaški klub poštnih uradnikov v Mariboru CMD že drugič znesek 200 din.

— **Mezde in plače.** Le malo je v Mariboru podjetij, ki še niso spričo naraščajoče draginje povišali svojim uslužbencem in nameščencem mezde in plače. Sedaj je sledila temu zgledu tudi Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru. Nameščenci, ki so imeli doslej plače več kakor 2500 din, bodo deležni 5%nega povišanja, nameščenci s plačo od 2000 do 2500 din 8%nega, od 1500 do 2000 din 10%nega, od 1000 do 1500 din 12%nega, do 1000 din pa 15%nega povišanja.

— **Z Dravskega polja.** Rački Sokoli so imeli lepo akademijo. Prisrčne besede je spregovoril poleg župnega delegata starosta račkega Sokola br. Kmetec. Vse nastopajoče skupine so bile deležne toplega priznanja. Akademijo se je zaključila z vseslovansko himno »Hej Slovani«. — Še neizsledeni storilci so izpraznili kurnika dveh posestnikov v Radizelu. Vlomilci so razbili okno, skozi katero so prišli potem nemoteno v hlev. Kakoši so zaklali, potem pa očividno vnovčili. — V Sedlačku je zgorela domačija posestnika Josipa Šmigovca, ki je oškodovan za 30.000 din.

— **Tragična smrt starčka.** V gozdu pri Sv. uhu na Ostrem vrhu so našli obešenega 83letnega občinskega reveža Martina Gombača, ki se je naveličal bednega življenja.

— **Tezenske novice.** Pri nas so se pojavili letaki. Sedaj iščejo razširjevalce in razpečevalce teh letakov.

— **Iz poštne službe.** Za novega upravnika pošte Maribor 2 je imenovan višji poštni kontrolor g. Martinc Šetinc, ki je včeraj nastopil svoje službeno mesto.

Mariborsko gledališče

Sreda, 6.: Zaprto.
Četrtek, 7. ob 20: Prodana nevesta.
Petek, 8. ob 15. Celjski grofje, znižane cene, zadnjič. Ob 20.: Lepa Vida.